

Spesialenheten
for politisaker

Årsrapport til
Justis- og beredskapsdepartementet
2022

Innholdsfortegnelse

I.	Leders beretning	3
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	5
II.1	Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	5
II.2	Organisasjon og ledelse	5
II.3	Presentasjon av utvalgte hovedtall.....	6
III.	Årets aktiviteter og resultater	6
III.1	Resultater og måloppnåelse 2022	6
III.1 a	Ansatte i politi- og påtalemyndigheten begår ikke straffbare tjenestehandlinger	7
III.1 b	Spesialenheten gjennomfører uavhengig etterforskning	7
III.1 c	Politi- og påtalemakta lærer av Spesialenheten sine saker	8
III.1 d	Kompetanse	9
III.1 e	Informasjonsdeling	11
III.1 f	Saksbehandling	12
III.2	Andre aktiviteter.....	16
III.2.a	Digitalisering	16
III.2.b	Særskilt om forebyggende sikkerhet	16
IV.	Styring og kontroll i virksomheten.....	17
IV.1	Internkontroll.....	17
IV.1 a	Vurdering av utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsoppdraget	17
IV.1 b	Generelt om virksomhetens internkontroll og risikostyring.....	17
IV.2	Fellesføringer og øvrige krav fra regjeringen.....	18
IV.2.a	Konsulentbruk i staten.....	18
IV.2.b	Øke tallet på lærlinger	18
IV.2.c	Etiske retningslinjer for staten.....	18
V.	Vurdering av framtidsutsikter.....	18
V.1	Utviklingstrekk og mulighetsrom	19
VI.	Årsregnskap	22

I. Leders beretning

Jeg skrev i årsrapporten for 2021 at vi i fremtiden skulle arbeide mer med hybride kontorløsninger. Det har vi gjennomført i løpet av fjoråret. Vi har i dag en alminnelig ordning der medarbeiderne kan arbeide to dager i uken hjemmefra, eller på mobilt kontor som vi kaller det. Så langt er våre erfaringer gode, men det er klart at utviklingen må følges nøye. Ny forskning viser enkelte negative sider ved utstrakt bruk av hjemmekontor, ikke minst på det individuelle plan. Vi må derfor kontinuerlig følge situasjonen og utvikle de positive sidene og være oppmerksom på eventuelle negative virkninger. Ordningen må ikke gå ut over kvalitet, arbeidsmiljø eller effektivitet. Uansett, og fordi Spesialenheten er lokalisert flere steder i landet, er de fysiske samlingene våre der hele enheten møtes kanskje enda viktigere enn tidligere. I 2022 fikk vi gjennomført to slike, den siste på tradisjonsrike Hotel Norge Høsbjør i Ringsaker. Tema for årets siste samling var læring, både som organisasjon og for den enkelte.

Det er stor oppmerksomhet om læring i enheten nå. Vi er godt i gang med obligatorisk årlig opplæring og alle våre spesialetterforskere og påtalefaglige etterforskningsledere gjennomførte i fjor oppdatert opplæring i avhørsmetodikken KREATIV. Avhør er vår viktigste etterforskningsmetode og alle må ha meget god kunnskap på dette området. Kripos har stått for opplæringen og vi ser at den måten særorganet legger opp undervisningen på bidrar svært godt til refleksjon og læring. Ellers har vi prioritert etterlengtede kompetansehevende tiltak i enhet. På tampen av året anbefalte vi tre søknader til utdanninger ved Politihøgskolen, og vi er svært fornøyd med at alle fikk plass.

Vår organisasjonsendring med felles saksmottak på Hamar og én etterforskningsavdeling lokalisert i Oslo, Bergen og Trondheim har nå virket i over ett år. Selv om det selvsagt tar noe tid å endre arbeidsmetodikk og finne hensiktsmessige løsninger for arbeidet, er det mitt syn at vårt nye saksmottak bidrar til økt kvalitet over arbeidet med innkomne saker og meldinger. Mange saker avgjøres der, og det gjør at etterforskningsavdelingen gis større anledning til å konsentrere seg fullt og helt om de sakene som krever mer omfattende etterforskning. Jeg vil også nevne at vi fra februar innførte en ordning med både jurist og spesialetterforsker på beredskapsvakt. Tidligere var det bare spesialetterforsker som hadde vaktfunksjon. Nå er begge disse fagsøylene representert ved det innledende arbeidet. Ordningen er selvsagt kostbar, men endringen var påkrevet og bidrar til økt kvalitet i denne viktige fasen. Foranlediget av endringene i organisasjonen har året også gått med til å justere og utvikle ulike rutiner. Vi har også etablert nytt intranett og ambisjonen er at alle relevante rutinebeskrivelser skal finnes der. Vi har ikke fått etablert gode nok rutiner for oppfølging av vår hjemmeside. Den er svært viktig for vår utadrettede virksomhet. På hjemmesiden legger vi ut sammendrag av våre saker og en rekke anonymiserte vedtak. Grensesnittet, systematikken og lesbarheten må derfor være optimal.

I 2022 har det igjen vært oppmerksomhet om Spesialenhetens virke, ikke minst fordi det kom et forslag fra tre stortingsrepresentanter om gransking av vårt arbeid. Det ble blant annet hevdet at henleggelsesprosenten er for høy, og det ble reist spørsmål om bakgrunnen til personellet i Spesialenheten. Spørsmålet om gransking fikk ikke flertall i Stortinget. Selv om det ikke ble flertall for en gransking av oss nå, skal vi alltid være lydhør for kritiske merknader om enheten, og påstander om eventuelle kulturelle bindinger til politiet. Uavhengig av dette, og i tråd med hovedinstruksen for Spesialenheten, har vi i 2022 utarbeidet etiske retningslinjer som kan bidra til økt bevissthet blant annet om slike problemstillinger.

I et tillits- og uavhengighetsperspektiv må jeg i denne sammenhengen nevne våre fem advokater på verv. Synspunktene de har om det skal iverksettes etterforskning eller hvordan saker bør avgjøres er meget viktig. I året som har gått benyttet vi en av dem som aktor i lagmannsretten og vi søker å synliggjøre deres arbeid i vedtakene. Flere av advokatene er også gitt kompetanse til å avgjøre enkelte saker, alt dette for å tydeliggjøre deres viktige rolle.

Vår IT-avdeling består nå av seniorrådgiver og to konsulenter. Seniorrådgiveren er del av ledergruppen og vi erfarer at styrkingen på IT har hatt stor positiv effekt på hele organisasjonen. De større prosjekter innen IT er nå etablering av Indicia prosjektmodul og oppgradering av Public360.

Hamar, 14. februar 2023

Terje Nybøe

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

II.1 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Spesialenheten for politisaker er en riksdekkende etterforsknings- og påtaleenhet som skal etterforske og avgjøre om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten. Spesialenheten for politisaker ble operativ fra 1. januar 2005. Spesialenheten er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og faglig underlagt riksadvokaten. Spesialenheten skal, ved å etterforske og irettføre straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, bidra til å opprettholde befolkningens tillit til disse etatenes myndighetsutøvelse.

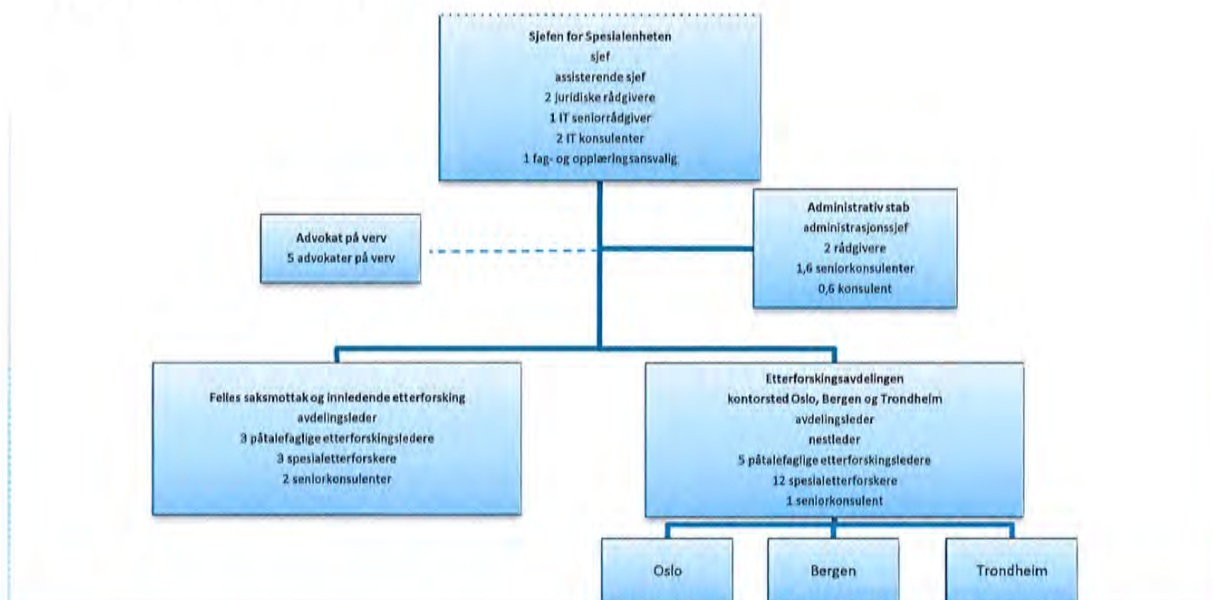
II.2 Organisasjon og ledelse

Sjefen for Spesialenheten, juridiske rådgivere, avdeling for saksmottak og innledende etterforskning og administrativ stab har kontorsted på Hamar. Etterforskningsavdelingen er lokalisert i Oslo, Bergen og Trondheim.

Spesialenheten har pr. 1. januar 2023 41,6 faste og 0,6 midlertidig stilling. Disse fordeler seg på 15 spesialefterforskere, ni påtalefaglige etterforskningsledere, to juridiske rådgivere, en fag- og opplæringsansvarlig og 9,2 administrative stillinger hvorav to på IT. Det er fire fast ansatte ledere samt sjef og assisterende sjef. I tillegg deltar fem privatpraktiserende advokater som er oppnevnt på verv i behandling av straffesaker. Alle advokatene har variert og omfattende arbeidserfaring fra privat og offentlig virksomhet. Ordningen med advokater på verv skal understreke enhetens uavhengighet og er ment å bidra til økt tillit og legitimitet over avgjørelsene.

Pr. dags dato består ledelsen av:

- Sjef: Terje Nybøe
- Assisterende sjef: Guro Glærum Kleppe
- Administrasjonssjef: Vigdis T. Aaseth
- Leder for etterforskningsavdelingen: Liv Øyen
- Leder for saksmottak og innledende etterforskning: Espen Krogh
- IT seniorrådgiver: Ole Morken

II.3 Presentasjon av utvalgte hovedtall

Spesialenheten er et bruttobudsjettet forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Bevilgning over statsbudsjettet i 2022 var 60,347 millioner kroner inkludert lønnskompensasjon etter lønnsoppgjøret og fratrukket justering for endrede jobbreisevaner. Spesialenheten utarbeider sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet, i henhold til de statlige regnskapsstandardene SRS, i tillegg til den ordinære statsregnskapsrapporteringen som følger kontantprinsippet. Nærmere omtale fremgår i del VI. Årsregnskap.

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2019, 2020, 2021 og 2022.

Beløp i hele 1000 kroner

	2019	2020	2021	2022
Antall årsverk	34	37	38	43
Samlet tildeling kap. 460 (inkl. tilleggsbevilgninger og overført fra tidligere år)	51 115	56 454	57 076	63 114
Lønn og sosiale utgifter inkl. pensjonskostnader *)	36 031	38 401	40 624	47 895
Honorarer til advokater på verv, inkl. arbeidsgiveravgift	1 906	3 498	3 400	1 331
Lønnskostnader pr. årsverk	1 057	1 038	1 079	1 126
Utnyttelsesgrad	96,2 %	97,2 %	95,0 %	99,3 %

*) Eksklusive honorarer til advokater på verv

Tabellen nedenfor viser antall mottatte anmeldelser og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i perioden fra 2019 til 2022. Kommentarer og øvrige tall fremgår i del III. Årets aktiviteter og resultater.

	2019	2020	2021	2022
Mottatte anmeldelser	1169	1260	1050	877
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid – antall dager	187	193	159	140

III. Årets aktiviteter og resultater

III.1 Resultater og måloppnåelse 2022

Spesialenheten skal særlig bidra til å nå følgende overordnede sektormål i 2022, jf. omtale i Prop. 1 S (2021–2022):

- Lav kriminalitet
- Rettssikkerhet

Justis- og beredskapsdepartementet har i samarbeid med Spesialenheten fastsatt mål og styringsparameter for virksomheten. Spesialenheten omtaler nedenfor forventet effekt på målene av virksomhetens aktiviteter og resultat.

III.1 a Ansatte i politi- og påtalemyndigheten begår ikke straffbare tjenestehandlinger

VERKSEMDSMÅL 1:	Tilsette i politi- og påtalemakta gjer ikkje straffbare tenestehandlingar
Rapportering:	Årsrapport
Nærmare omtale: Det er avgjerande i ein demokratisk rettsstat at befolkninga har tillit til politiet og påtalemakta. Mistankar om at tilsette i dei to etatane gjer straffbare tenestehandlingar er eigna til å svekke tilliten. Spesialeininga skal ta i mot og undersøke alle meldingar om straffbare høve utført av tilsette i politiet og påtalemakta. Dersom det er rimeleg grunn til å starte etterforsking, skal Spesialeininga gjere det effektivt og med høg kvalitet. Avgjerdene til Spesialeininga skal være skriftlege og grunngjevne. I saker som blir avgjorde med tiltale, fører Spesialeininga saka for retten.	

Det vises til statistikken omtalt på side 14, og hvor det fremgår at vi har fattet positiv påtaleavgjørelse (tiltale, forelegg eller påtaleunntatelse) i 3 % av våre saker i 2022. Tallet er relativt stabilt i forhold til foregående år, og det er akkurat samme antall tjenestepersoner som i 2021. Effekten av målet er jo selvsagt å opprettholde tilliten til politiet og påtalemyndigheten. Det relativt lave tallet må jo kunne tas til inntekt for at politiet og påtalemyndigheten gjør få straffbare handlinger i tjenesten, men slik statistisk tilnærming har jo selvsagt en rekke feilkilder. Uansett må det kunne sies at sammenliknet med de mange tusen politihandlinger som utføres hvert år er det et lite antall saker som bringes til Spesialenheten, selv med en betydelig underrapportering. Vår vurdering av hva som er straffbart i de mange skjønnsmessige vurderinger som gjøres i politiet og påtalemyndigheten gjennom året har jo selvsagt også betydning. Det lave tallet hva gjelder riksadvokatens omgjøringer etter klage er i så måte et uttrykk for at Spesialenheten legger en riktig norm (objektive og subjektive straffbarhetsvilkår) til grunn for de strafferettslige avgjørelser som fattes.

III.1 b Spesialenheten gjennomfører uavhengig etterforsking

VERKSEMDSMÅL 2:	Spesialeininga gjennomfører uavhengig etterforsking når nokon blir alvorleg skadd eller døyr som følgje av tenestehandlingar eller medan dei er tekne hand om av politi- eller påtalemakta
Rapportering:	Årsrapport
Nærmare omtale: For at Noreg skal oppfylle si menneskerettslege plikt til uavhengig etterforsking av brot på retten til liv og forbodet mot tortur eller nedverdiggande eller umenneskeleg behandling, skal Spesialeininga etterforske saka når nokon døyr eller blir alvorleg skadd som følgje av tenestehandlingar eller medan dei er tekne hand om av politi eller påtalemakta. Slike saker skal Spesialeininga etterforske uavhengig av mistanke om straffbare høve. Krava som blir stilt til etterforskinga er at den er uavhengig og tilstrekkeleg, at den skjer i eit tillitvekkande tempo og at etterforskinga og avgjerda er så open som mogleg. Under etterforskinga må den som har vore utsett for tenestehandlinga og/eller deira pårørande bli involvert slik at alle rettigheter er ivaretekne.	

Vi er svært bevisst vårt etterforskningsansvar for de sakene som er undergitt obligatorisk etterforskning. Disse sakene blir grundig etterforsket for så langt det er mulig å kunne fastslå hva som har skjedd. Dette er ressurskrevende, men i tråd med de menneskerettslige forpliktelsene vi har til denne typen etterforskning. Det innebærer at etterforskningen som regel går lengre enn det som er kravet etter straffeprosessloven som er å skaffe til veie de nødvendige opplysninger for å påtaleavgjøre saken. Vi har oppmerksomhet om at de sakene som er undergitt obligatorisk etterforskning ikke skal ta for lang tid. Det er avgjørende i et tillitsperspektiv. Her har vi en utfordring med hvor omfattende vi gjør etterforskningen og hva vi ber om bistand fra Kripos til. Det tar normalt noe tid før bistandsoppdraget blir ferdigstilt med rapporter mv. Vi søker så langt råd er å benytte Kripos til ulike åstedsundersøkelser og ikke lokalt politi, det gir best effekt av kravet om uavhengighet. Den forventede effekten av dette målet er å skape legitimitet til vår etterforskning og opplevelse av at Spesialenheten faktisk er uavhengig av politiet. I fjor utarbeidet vi egne etiske retningslinjer hvor det i pkt. 2 blant annet heter følgende: «Vi har ansvar for og styrer Spesialenhetens straffesaker også når vi mottar bistand utenfra».

Vi har derfor vedvarende oppmerksomhet om grensesnittet mellom det vi skal gjøre, det lokalt politi umiddelbart må gjøre av bevissikring og det som Kripos senere skal gjøre. En skytesak ved slutten av fjoråret ga oss grunn til refleksjon nettopp over denne arbeidsdelingen. Mange saker der politiet har avfyrt skudd med alvorlig skade eller død til følge vil korrespondere med en straffesak politiet oppretter mot vedkommende som ble skutt. Ofte vil vedkommende ha gjort straffbare handlinger mot enten politiet eller andre i tilknytning til skuddløsningen og dette vil politiet etterforske parallelt med Spesialenhetens etterforskning. Her er det viktig at politiet ved sin omtale av saken og sine etterforskningskritt ikke handler på en slik måte at de utfordrer de vurderinger av hendelsesforløpet som hører under Spesialenheten. Da vil effekten av prinsippet om at det er en uavhengig instans som vurderer politiets tjenesteutførelse kunne svekkes.

III.1 c Politi- og påtalemakta lærer av Spesialenheten sine saker

VERKSEMDSMÅL 3:	Politi- og påtalemakta lærer av Spesialeininga sine saker
Rapportering:	Årsrapport
Nærmere omtale: Ved å bruke erfaringa frå sakene til Spesialeininga, kan kriminelle tenestehandlingar forebyggast. Sakene kan også gje grunnlag for læring om kva som er god og dårleg tenesteutføring i både politi- og påtalemakta. Erfaring frå etterforskinga av hendingar der nokon er alvorleg skadd eller død, kan gjere det mogleg å førebygge liknande hendingar.	

Den ønskede effekten er selvsagt at liknende saker ikke skal skje på nytt, ved at politiet og påtalemyndigheten lærer av de saker Spesialenheten har behandlet. Effekten er usikker fordi det er vanskelig å bekjentgjøre vedtakene på en tilfredsstillende måte og vi er usikker på hvordan de er benyttet i politidistriktene. Politidirektoratet har i sin interne instruks for hvordan Spesialenhetens vedtak skal følges opp et punkt hvor det heter at det skal gis tilbakemelding til Spesialenheten hvordan vedtakene er fulgt opp, men så langt har vi ikke mottatt slik underretning for 2022. I dialog med POD er

det opplyst at de ikke har satt frist i 2023 for slik tilbakemelding, men vi har fått en foreløpig oversikt over hvordan de ulike sakene er behandlet. Ut fra denne oversikten virker det som at direktoratet har satt en god struktur for å arbeide med sakene, blant annet med en egen vurderingsgruppe. Flere av sakene er også meddelt politidistriktene og samlet sett er 29 av sakene sendt til oppfølging. At det jobbes systematisk med dette er en avgjørende premis for læring. Effekten av målet svekkes noe ved at Spesialenheten ikke selv har tilstrekkelig kapasitet til å jobbe enda mer aktivt med læringspunkter ut over det som omtales i årsrapporten om saker sendt til administrativ gjennomgang.

III.1 d Kompetanse

STYRINGSPARAMETER 1:	Kompetanse
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Resultatkrav:	Spesialeininga fastset resultatkrav
Nærmere omtale: Kompetanseutviklinga i eininga må halde følgje med utviklinga i politi- og påtalemakta for at Spesialeininga skal bidra til å nå dei to overordna sektormåla om låg kriminalitet og rettstryggleik. Eininga må vere særleg god på dei etterforskningsmetodane som står sentralt i sakene til eininga, og det gjeld særleg avhøyr. For å sikre at eininga er tilstrekkeleg uavhengig, må dei tilsette i eininga ha rett kompetanse til å bestille og leie bistand når det er naudsynt å bruke metodar som eininga sjølv ikkje kan ha spesialistkompetanse på.	

Som det fremgår av andre tertialrapportering ble det i 2019 fastsatt resultatkrav for kompetanseutvikling i dialog med riksadvokaten. I brev 10. juni 2022 har riksadvokaten videreført disse målsettingene. Det er ikke behov for å gjenta disse nå, og det vises til tidligere rapporteringer. Det bemerkes likevel at nytt i riksadvokatens ovennevnte brev er at kravet om evaluering av det som tidligere var seks saker nå er redusert til to. Reduksjonen er gjort etter vårt innspill om kapasitet og behov. Så langt i 2022 har vi evaluert og trukket ut læringspunkter fra en sak som var til behandling over seks uker i tingretten, og vi har også hatt et eget seminar for juristene med innspill fra en av våre advokater på verv som var oppnevnt som aktor i en sak i lagmannsretten. Dette vil også være en form for evaluering, og slik sett har vi allerede oppfylt målet om to saker.

Fra 1. november 2021 etablerte vi som kjent funksjon som fag- og opplæringsansvarlig i 50 % stilling. Funksjonen er viktig og bidrar sterkt til en mer systematisk kompetanseheving i enheten, slik at dette blir en mer integrert del av den daglige virksomheten. Fra 1. januar 2023 er stillingsprosenten satt til 100. Vedkommende fungerer blant annet som kontaktledd til nasjonale referansegrupper og deltar i ekstern referansegruppe for nasjonal OÅO og leder vår interne kompetansegruppe. For å strukturere det systematiske kompetansearbeidet er det også etablert faggrupper/referansegrupper for ulike fagfelt som avhør, etterforskningsledelse (både juridisk og etterforskningsfaglig), digital etterforskning og straffesaksstøtte. Strukturen for vårt kompetansearbeid er meddelt i andre tertialrapportering, men for god ordens skyld gjentas den på neste side:

Fag og opplæringsansvarlig Kontaktledd nasjonale referansegrupper Fagansvar for kompetanseutvikling SFP Erfaringsoverføring PHS, POD og politidistriktene Ekstern referansegruppe nasjonal OÅO				
Kompetansegruppe Revisjon av kompetanseplaner Fagansvarlig for internseminar Fagansvarlig for fagforum Fagdialog i organisasjonen (to-veis)				
Fag FEL FEL etterforskning Fagutvikling straffesak Innspill til kompetansegruppe	Fag PÅL PÅL etterforskning Fagutvikling påtale Innspill til kompetansegruppe	Fag avhør Fagutvikling avhør Evaluering avhør SFP Innspill til kompetansegruppe	Fag digital Fagutvikling digital Evaluering metode SFP Innspill til kompetansegruppe	Fag straffesaksstøtte Fagutvikling sivil Evaluere prosess og verktøy Innspill til kompetansegruppe
OÅO Årlig kursing av ansatte straffesak høst og vår (2) <i>J. Ørbæk</i> Gruppesamtaler høst og vår (2) <i>Møteledere</i> Tilbakemeldingssamtale – kjerneområde i fag (1) og valgfritt (1) <i>Møteledere</i>				
Internseminar Fagsamlinger høst og vår (2)				
Fagforum Felles for jurist og etterforsker (2)				
Evaluering av straffesaker Gjennomgang og erfaringslæring av saker utvalgt av sjef SFP (2)				
Avdelingsmøter Fast fagbolck for tidsnær erfaringsoverføring SFP (6)				

Det legges ikke opp til omfattende arbeid i disse gruppene, de skal primært virke for å følge med på sine fagområder og gi innspill til fag- og opplæringsansvarlig. Referansegruppene vil også bidra i evalueringsarbeid og tilbakemeldingssamtaler innen sine fagområder. Alt samles i kompetansegruppen som også skal arbeide med å kartlegge Spesialenhetens samlede kompetanse for derigjennom å synliggjøre eventuelle opplærings- eller rekrutteringsbehov.

Som nevnt i forordet har vi gjennomført opplæring i avhørsmetodikken KREATIV, for alle etterforskere og jurister. Kripos har stått for opplæringen, og vi er veldig fornøyd med den metodikken de har valgt. Vi erfarer at opplæringen bidrar godt til refleksjon, hvilket er en forutsetning for læring. Fordi denne opplæringen tok mye kapasitet, ble enkelte moduler i vårt spesialtilpassede OÅO forskjøvet til 2023. I lys av siste års hendelser tok Spesialenheten inn ekstern foredragsholder om temaet «PLIVO» på fagforum (etterforskere og jurister) i oktober 2022.

Det kompetansehevende arbeidet vi nå er i gang med er helt nødvendig for at vi skal holde tritt med den faglige utviklingen som skjer i politiet og påtalemyndigheten, og de faglige krav som stilles til oss. Per i dag har vi tre medarbeidere på utdanning ved Politihøgskolen, hvilket vi er svært fornøyd med. To av disse går på ulike utdanninger innen digital etterforskning og én på etterforskningsledelse. Disse utdanningene vil gi oss verdifull kompetanse innen disse viktige områdene. Som «indremedisin» for enheten er det også svært viktig at det etter år uten slik mulighet nå gis mulighet til å ta

kompetansegivende utdanninger. At dette av naturlige grunner har vært nedprioritert de senere årene har selvsagt ikke vært positivt for enheten.

III.1 e Informasjonsdeling

STYRINGSPARAMETER 2:	Informasjonsdeling
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Resultatkrav:	Spesialeininga fastset resultatkrav
Nærmare omtale: Riktig informasjon på riktig måte til riktig mottakar er avgjerande for at Spesialeininga skal bidra til låg kriminalitet og rettstryggleik. Offentlegheit om eininga si verksemd er avgjerande for å bygge tillit til eininga. God kunnskap om Spesialeininga hos politiet, i påtalemakta og hos folk flest, er naudsynt for at eininga skal få meldingar om høve som skal undersøkast eller etterforskast av eininga. Erfaring frå sakene som eininga har behandla er ei viktig kjelde til læring i politiet og påtalemakta, og også utgangspunkt for kritisk journalistikk og forskning.	

Vi har vedvarende oppmerksomhet om viktigheten av å dele informasjon med politiet om enkeltsaker og generell erfaring som kan utledes fra våre saker. I 2022 hadde vi blant annet dialog med Politihøgskolen om bruk av sosiale medier og taushetsbrudd. Vi oversendte en rekke vedtak som skulle bearbeides til undervisningsformål. I september hadde vi møte med både ledergruppen i Politidirektoratet og Nasjonal ledergruppe der temaene blant annet også var læring. Læring var også vårt eksterne bidrag i årsrapporten for 2022.

Det er nok en viss usikkerhet i politiet om hvilke saker som skal oversendes til oss, hvor mye politidistriktene eventuelt skal gjøre selv før oversendelse og hvordan kontakten skal skje. Vårt nyetablerte saksmottak har derfor hatt møter med våre kontaktpersoner i samtlige politidistrikt, PST og Kripos for å redegjøre for ulike rutiner i så måte. For å bidra til kunnskap om oss og hvilke saksforhold som skal etterforskes hos oss, deltok Spesialenheten i politiets Nasjonale ledergruppe i september. I møtet delte vi blant annet ut caser til politimestrene for en drøftelse av ulike skytesaker som bør varsles til- og etterforskes av oss.

Vi erfarer at det er stor interesse for Spesialenhetens saker fra riksmidia, lokalpresse og publikum generelt. Vi er meget bevisst medias viktige rolle og praktiserer meroffentlighet så langt det lar seg gjøre innenfor lovmessige krav om taushetsplikt og personvern. Vi har blant annet gitt omfattende innsyn i flere profilerte saker, ikke minst der det er ønske om å ettergå grunnlaget for våre konklusjoner. Kunnskap om virksomheten til enheten er også grunnleggende for å bygge tillit i befolkningen. Det er derfor svært beklagelig at det ofte tar lang tid å behandle innsynsbegjæringer fra pressen grunnet kapasitet. Det samme gjelder muligheten til å vedlikeholde informasjonen på vår hjemmeside. Å holde hjemmesiden oppdatert med god systematikk og et brukervennlig grensesnitt krever mye arbeid. Det er også en stor utfordring at vi ikke har mulighet til å tilrettelegge informasjon fra straffesakene våre i form av enkle analyser, oversikter over sakstyper/statistikk i større grad enn vi har i dag.

Vi sier ja til så mange foredrag som mulig, men det er klart at ønske om vår tilstedeværelse er langt større enn det vi har kapasitet til. Det er en krevende situasjon at kapasiteten vår ikke er tilstrekkelig til å møte det behovet som er i politiet og påtalemyndigheten. Vi klarer derfor ikke å oppfylle en viktig del av vårt mandat. For å reise ut til politidistriktene har vi derfor måttet sette en grense på minimum seksjonsnivå for å treffe flest mulig. Vi har ellers deltatt med foredrag på flere operative samlinger i både Øst, Oslo, Trøndelag og Sør-Øst politidistrikter i tillegg til ulike fagmiljø og studenter (førsteårs) ved Politihøgskolen. I tillegg har vi hatt innlegg for arbeidsgruppe som ser på taktikk ved operative hendelser og for maktmiddelutvalget. Endelig har vi også hatt foredrag for Forsvarets Spesialstyrker som trenger kunnskap om rutiner dersom de har bistått politiet og det er aktuelt med etterforskning fra vår side. Korrupsjon og etikk er forespurt som tema for foredrag fra oss fra både politidistrikt og andre. At disse tema gis oppmerksomhet er bra. Om vår kontakt med politidistriktene virker det ellers som om enkelte politidistrikt er mer aktiv enn andre med ulike forespørsler til oss. Det er noe vi bør ta tak i.

III.1 f Saksbehandling

STATISTIKK:	Saksbehandling
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
- Saksbehandlingstid - Del saker avgjorde innen 5, 9 og 12 md. - Mottekne meldingar - Avgjerder - Saker til behandling	

Saksbehandlingstid

Det er viktig for rettssikkerheten til den enkelte som får sin sak behandlet av Spesialenheten at saksbehandlingstiden ikke er for lang. Folks tillit til ordningen påvirkes av blant annet saksbehandlingstid. Spesialenheten må derfor behandle saker med effektive rutiner innenfor rimelige tidsrammer. Av tildelingsbrevet for 2022 fremgår det at Spesialenheten skal ha en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 150 dager.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2019, 2020, 2021 og 2022 fra saken er mottatt til innstilling er sendt sjefen til avgjørelse, og fra innstilling er sendt sjefen til saken er avgjort.

2019			2020			2021			2022		
Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt	Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt	Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt	Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt
112	76	188	118	75	193	112	47	159	107	33	140

Saksbehandlingstid fra mottatt sak til avgjørelse er pr. 31.12.2022 140 dager, en nedgang fra 193 dager i 2020 og 159 dager i 2021. Dette er selvsagt en meget positiv utvikling. Primært skyldes dette at påtalesaglige etterforskningsledere og juridiske rådgivere har fått delegert myndighet til å avgjøre saker der det ikke iverksettes etterforskning. Redusert saksbehandlingstid skyldes også at saksmottaket gjør

mer i initialfasen og har fokus på å raskt å identifisere saker som skal etterforskes, slik at etterforskningsavdelingen involveres tidlig i saken. Saksmottaket har også ferdigstilt enkelte saker, hvilket selvsagt er både ressurs- og tidsbesparende. Endelig har hele enheten en kontinuerlig oppmerksomhet om porteføljen.

Vi benytter også advokater på verv til å ta vurderinger om det skal iverksettes etterforskning eller ikke, hvilket selvsagt frigjør tid for enhetens øvrige personell. Vi erfarer at advokatenes deltakelse i disse vurderingene er meget positivt. Dette har jo også en side til tilliten til enheten at advokater på verv benyttes – og at dette synliggjøres i vedtaket. Bruk av advokater på verv er selvsagt kostbart, men arbeidet deres er meget viktig.

Andel saker avgjort innen 5, 9 og 12 mnd.

Tabellen nedenfor viser andelen av saker som er avgjort innen 5, 9 og 12 måneder eller mer for hele virksomheten totalt for årene 2019, 2020, 2021 og 2022.

	2019	2020	2021	2022
Innen 150 dager (5 måneder)	45 %	43 %	56 %	62 %
Innen 270 dager (9 måneder)	31 %	31 %	28 %	18 %
Innen 365 dager (12 måneder)	13 %	16 %	8 %	11 %
Over 365 dager (12 måneder)	11 %	10 %	8 %	9 %

Andelen saker som er avgjort innenfor målet på 150 dager har økt med 6 %, hvilket er gledelig. Det er en prosentvis økning blant de eldste sakene, men det har sine naturlige årsaker. I 2022 gjennomførte vi blant annet en lengre ankeforhandling ved Agder lagmannsrett, en seks ukers hovedforhandling i tingrett, en ukes hovedforhandling i tingrett og flere mindre hovedforhandlinger i tingrettene. Dette vil naturlig influere på de øvrige mer omfattende etterforskningsaker. I tillegg gjennomførte vi opplæring i avhørsmetodikken KREATIV for samtlige spesialetterforskere og påtalefaglige etterforskningsledere, hvilket var et betydelig ressursuttak.

Mottatte saker og anmeldelser

Tabellen nedenfor viser antall mottatte saker og anmeldelser i 2019, 2020, 2021 og 2022. At antall anmeldelser er flere enn antall saker skyldes at en sak kan omfatte flere anmeldte og/eller flere anmeldte forhold.

2019		2020		2021		2022	
Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser
917	1169	788	1260	705	1050	703	877

Tabellen på neste side viser antall mottatte anmeldelser og mottatte saker pr. politidistrikt i 2019, 2020, 2021 og 2022. Politidistriktene er i denne oversikten å anse som geografiske områder, hvilket betyr at Oslo omfatter særorganer som har sitt kontor i Oslo.

	2019	2020	2021	2022
Politidistrikt	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser
Oslo	208	259	203	201
Øst	141	135	149	121
Innlandet	95	79	67	48
Sør-Øst	149	121	132	107
Agder	67	101	81	48
Sør-Vest	101	161	107	69
Vest	133	127	107	71
Møre og Romsdal	43	51	44	47
Trøndelag	91	75	66	66
Nordland	64	58	54	31
Troms	49	56	21	34
Finnmark	26	23	16	32
Sysselemanden på Svalbard		1		
Andre	2	13	3	2
Totalt	1169	1260	1050	877

Spesialenhetens sentrale saksmottak, som ble opprettet fra 1. november 2021, behandler alle henvendelser og nye saker til enheten. Nye henvendelser på telefon, post, e-post og fra politidistriktene behandles fortløpende av joutjeneste som består av spoesletterforsker, påtalefaglig etterforskningsleder og kontorstøtte (konsulenter). Dersom det er uklart om henvendelsen gjelder en ny anmeldelse, en klage på politiet eller generelle råd og veiledning, registreres henvendelsen i Public360 som er enhetens administrative saksbehandlingsverktøy. Henvendelsen følges opp med en telefon og/eller et brev som enten sendes via e-post eller per post til melder hvor vi informerer om enhetens mandat og avgrensinger til politiets klagebehandling («mandatsvar»). Om forholdet gjelder klage på avgjort straffesak hos politiet veileder vi også på det.

Med opprettelsen av saksmottaket er behandlingen av henvendelser som ikke umiddelbart registreres som straffesak mer ensartet. Det er også en riktig utvikling at det nå er en bedre og likere notoritet om denne delen av vår virksomhet enn tidligere. I 2022 sendte saksmottaket ut 528 mandatsvar. For sammenlikningens skyld ble det i 2020 og 2021 gitt hhv. 163 og 186 slike mandatsvar. Det skal ikke utelukkes at den tettere kontakten med de som henvender seg til oss, og en mer ensartet behandling, gjør at noen flere saker blir kanalisert inn i klagesporet og/eller blir endelig svart ut uten at det blir registrert straffesak. Noe av nedgangen i antall anmeldelser kan være et resultatet av denne endringen, men det er for tidlig å konkludere i så måte, jf. nedenfor. Det understrekes at Spesialenheten anser det som en viktig del av samfunnsoppdraget å veilede de som henvender seg med korrekt informasjon om valg av spor, og det er likevel fortsatt slik at det er en lav terskel for å registrere en henvendelse som straffesak. Dersom melder pretenderer at politiet/påtalemyndigheten har gjort noe straffbart blir saken registrert som en ny anmeldelse. «Brukerinvolvering» er således en viktig premiss for saksmottakets arbeid.

Selv om antall anmeldelser over år har vært relativt stabilt, har det også tidligere år vært endringer. Uten en mer dyptgående analyse og erfaring over flere år, mener Spesialenheten det er riktig å være varsom med å trekke noen konklusjoner om mulige årsaker til nedgangen.

Avgjørelser

Tabellen nedenfor viser antall påtaleavgjorte saker og anmeldelser, positive avgjørelser (forelegg, tiltaler, påtaleunntatelser) anmeldelser som er henlagt uten etterforskning, saker sendt til administrativ vurdering og antall klager behandlet hos riksadvokaten.

	2019	2020	2021	2022
Påtaleavgjorte saker	837	872	830	688
Påtaleavgjorte anmeldelser	1218	1375	1264	974
Positive påtaleavgjørelser	57 (5 %)	56 (4 %)	65 (5 %)	29 (3 %)
Antall personer/foretak som ble ilagt en straffereaksjon	42/1	31/1	25/1	25/1
Henlagt uten etterforskning	50 %	50 %	59 %	64 %
Oversendt til administrativ vurdering	39	57	50	36
Klager til riksadvokaten	169	203	150	122

688 saker ble påtaleavgjort av Spesialenheten i 2022. Sakene utgjør til sammen 974 anmeldelser. Det ble i 29 (3 %) av 974 behandlede anmeldelser reagert med forelegg, påtaleunntatelse eller tiltale. Dette gjaldt i alt 25 personer og ett foretak.

Det er en økning i antall saker henlagt uten etterforskning. Dette har nok sammenheng med at det er gitt kompetanse til de fleste påtalefaglige etterforskningsledere til å avgjøre denne type saker. Det er en kjent erfaring fra ulike saksområder at når det gis kompetanse vil den bli benyttet. Vi vil likevel ha oppmerksomhet om denne utviklingen, og det er en ambisjon at flere saker skal realitetsavgjøres. Flere saker kan avgjøres med relativt begrensede etterforskningsressurser.

Spesialenheten skal i henhold til påtaleinstruksen § 34-7 annet ledd sende en sak til berørt politimester eller sjef for særorgan dersom det gjennom etterforskningen har kommet fram forhold som bør vurderes administrativt. Både 2020 og 2021 viser en utvikling fra foregående år, hvilket er resultatet av et bevisst ønske om bruken av våre vedtak. Ut fra våre tall er det en viss nedgang i 2022. Ser man på tallene over år kan dette skyldes naturlige svingninger, men vi er svært oppmerksom på viktigheten av å oversende de riktige sakene til administrativ vurdering til politidistriktene og til Politidirektoratet. Det skal likevel bemerkes at Politidirektoratet rapporterer at de står som kopimottaker av 45 saker der vi har sendt slike til administrativ vurdering i politidistriktene. Differansen kan skyldes manglende registrering i saksbehandlingssystemet hos oss, og det tilføyes at tallet direktoratet oppgir synes riktig ut fra det inntrykket vi har av saker oversendt slik vurdering. En nærmere undersøkelse hos oss har ikke vært mulig avslutningsvis ved rapporteringen.

Saker til behandling

Tabellen nedenfor viser antall saker til behandling pr. 31. desember 2022. Kolonnen for 2022 viser i tillegg til totalt antall saker også antallet saker pr. avdeling (etter omorganiseringen).

Avdeling	2019	2020	2021	2022
Saksmottak og innledende etterforskning				82
Etterforskningsavdeling				140
Sjefen				34
Totalt	436	306	225	256

47 av sakene i tabellen på forrige side er over 9 måneder.

III.2 Andre aktiviteter

III.2.a Digitalisering

Forventinger og krav til digitalisering er tilsvarende for Spesialenhetens straffesaker som for straffesaker behandlet av politiet og påtalemyndigheten.

Spesialenheten har siden oppstart vært kunde hos PDMT (senere PIT) for å få tilgang til arbeidsverktøy utviklet for å etterforske, påtaleavgjøre og saksbehandle straffesaker. Spesialenheten er ikke i politinettet, men er tilknyttet gjennom mobiliti. Spesialenheten har blant annet fått utviklet en egen versjon av BL. Sakstilfang og Spesialenhetens størrelse, gjør at det ikke er realistisk at enheten selv i særlig grad skal kunne utvikle og drifte elektroniske verktøy til bruk i etterforskningen av egne saker. At Spesialenheten ikke er i politinettet og er den eneste kunden hos PIT som ikke er det, skaper tekniske utfordringer som må tas med i vurderingen av hvilke tjenester Spesialenheten kan og skal kjøpe hos PIT. For at Spesialenheten skal kunne nyttiggjøre seg tjenester for digital forsendelse av straffesaksdokumenter (f.eks. via Altinn, Justisthub eller Digipost), er det nødvendig å få på plass en ny løsning for filoverføring mellom Spesialenheten.no og politiet.no. I 2020 ble det etablert et prosjekt i PIT for å lage en ny løsning. Det har vært vanskelig å slutføre prosjektet og få satt løsningen i drift, og vår erfaring er at slike prosjekter krever mye oppfølging fra Spesialenhetens side for å få ønsket fremdrift (både hos oss og hos PIT). Når vi nå har økt vår egen IT-kapasitet, vil det jobbes aktivt fra vår side for å få prosjektet slutført. Det ses også på om denne løsningen i tillegg kan bidra til å løse andre utfordringer med digital kommunikasjon som vi har i det daglige (f.eks. sendes videomateriale fra arrestene fra politiet til Spesialenheten på minnepinne). Prosjektet illustrerer behovet for en gjennomgang av Spesialenhetens kundeforhold til PIT.

Prosjektmodulen i Indicia er et verktøy som Spesialenheten i lengre tid har arbeidet med å få ta i bruk. I 2022 ble det endelig inngått en avtale med PIT om utvikling av Indicia for Spesialenheten. Prosjektet har hatt god fremdrift, og ved årsskiftet var utviklingsarbeidet i all hovedsak ferdig og testing og utvikling av rutiner for bruk i gang. Etter avtalen skal siste del av utviklingen (en dokumentpusher fra Spesialenhetens BL til Indicia for Spesialenheten) være på plass i løpet av 2023.

Spesialenheten har over år ikke hatt tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre planlagte oppgaver knyttet til egen IT-plattform. Vi ser nå at den styrkingen som vi over år har jobbet for å oppnå, sakte men sikkert gir ønskede resultater. Det er imidlertid dyrt og kapasitetskrevene å innhente etterslepet på et område hvor utviklingen går så raskt. Dette erfarer vi f.eks. ved prosjektet for oppgradering av sak- og arkivsystemet for administrativ post (Public 360) som vi endelig kom i gang med mot slutten av 2022. Det er krevende å stå alene på dette område som en liten statlig virksomhet. Erfaringen tilsier at det fortsatt vil være krevende både med hensyn til vår egen kapasitet og budsjettmessig framover og fordrer ledergruppens oppmerksomhet.

III.2.b Særskilt om forebyggende sikkerhet

Vi følger godt med på den informasjon som gis fra NSM, og den oppleves som nyttig. Vi har også et utmerket samarbeid med JustisCERT, som har gjennomført en sikkerhetsgjennomgang hos oss og som

vi også har et pågående sikkerhetssamarbeid med. Vi er ellers meget fornøyd med at vi har tre medarbeider ved vår IT-avdeling. Det har gitt oss et betydelig løft, ikke minst at leder for avdelingen deltar i ledergruppen. Fra 1. desember 2022 har vi etablert samarbeid med Arribatec på Hamar og vi har plassert våre servere i datahall hos dem. Det styrker sikkerheten betydelig, både hva gjelder adgangskontroll, brannsikring og sikker strømforsyning. Nedetiden på våre systemer vil også å bli mindre.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

IV.1 Internkontroll

IV.1 a Vurdering av utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsoppdraget

Vurdering av utfordringer og muligheter knytte til samfunnsoppdraget	
OPPDRAG 1:	Spesialeininga skal, i forkant av årsrapporten, gjere ei overordna, strategisk vurdering av hovudutfordringar og moglegheiter knytte til samfunnsoppdraget i eit femårig perspektiv. Vurderinga bør ta utgangspunkt i generelle utviklingstrekk i samfunnet (sikkerheitspolitisk utvikling, klimaendringar, demografisk utvikling, teknologisk utvikling m.m.), som kan påverke måloppnåinga til verksemda negativt eller positivt på lengre sikt. Vurderinga skal danne grunnlag for kapittel fem i årsrapporten.
Rapportering:	Det blir ikkje kravd at vurderingane skal sendast til departementet, men resultatet av vurderinga skal utgjere eit grunnlag for kapittel fem i årsrapporten. Dette skal gi departementet viktig informasjon i den langsiktige sektorstyringa.
Nærmare omtale: Dette oppdraget tek utgangspunkt i at JD ønskjer å styrke arbeidet med den langsiktige utviklinga og styringa i justissektoren.	

Det vises til vurdering og redegjørelse i pkt. V. Vurdering av framtidsutsikter og pkt. V.1. Utviklingstrekk og mulighetsrom nedenfor.

IV.1 b Generelt om virksomhetens internkontroll og risikostyring

Spesialenheten har god styring og kontroll tilpasset enhetens egenart, risiko og vesentlighet. Vi gjennomfører hvert år en overordnet risikovurdering. Generelt inkluderer dette en vurdering av risikobildet og eventuelle konsekvenser samt ulike risikoreduserende tiltak dersom sannsynlig risiko tilsier at det er nødvendig. Arbeidet oppfattes som nyttig.

Vår vurdering er at risikobildet gjennomgående ikke er kritisk. Omorganiseringen vi har gjennomført må følges opp med en evaluering, og denne skal etter planen gjennomføres fra høsten 2023. Vi har utsatt slik evaluering for å sikre at rutiner mv. har satt seg skikkelig før ordningen gjennomgås.

Økonomistyringen ivaretas gjennom regnskapsrapportering hvert tertial som tilfredsstillende krav til korrekthet. Videre benyttes ulike rapporter (utviklet av DFØ) for løpende økonomistyring, regnskapskontroll og informasjon gjennom året. Samlet gir dette grunnlag for budsjettering, budsjettjusteringer og nødvendige beslutninger.

To vedvarende utfordringer for oss er sammenfallende hendelser og tilstrekkelig beredskap, ikke minst om natten. Vår erfaring med politiet er at de nok forventer en organisasjon som til en viss grad matcher politiet som beredskapsorganisasjon. Dette kan vi selvsagt ikke oppfylle, men vi jobber kontinuerlig med å bedre vår beredskap, og vi har nå etablert en SMS tjeneste for tidlig varsling til spesialetterforskerne slik at utrykning kan skje raskere.

Risikovurderingen er ellers i tråd med kravene i økonomiregelverket.

Det foreligger ikke merknader fra Riksrevisjonen eller Sivilombudet.

IV.2 Fellesføringer og øvrige krav fra regjeringen

IV.2.a Konsulentbruk i staten

Spesialenheten har i 2022 brukt kr. 76.991 på kjøp av konsulenttenester, noe vi anser som et svært beskjedent forbruk. Tjenesten var knyttet til design og utvikling av Spesialenhetens årsrapport for 2021. Spesialenheten utarbeider årlig årsrapport hvor det blant annet skrives artikler om erfaring fra sakene enheten har behandlet. Årsrapportene bidrar til offentlighet om enhetens arbeid og er en kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten.

Å redegjøre for arbeidet med å redusere konsulentbruken, jf. rundskriv H-1/2022, anses ikke som aktuelt for vår virksomhet.

IV.2.b Øke tallet på lærlinger

Spesialenheten har ikke vurdert noen lærefag som aktuelle for virksomheten nå da enhetens størrelse (43 ansatte) gjør det vanskelig å tilfredsstille krav til faglig ledelse. Dette gjelder både i forhold til kapasitet og kompetanse.

IV.2.c Etiske retningslinjer for staten

I gjeldende hovedinstruks for Spesialenheten bes enheten vurdere behovet for egne etiske retningslinjer tilpasset vårt behov. Vi har hatt en egen gruppe som har arbeidet med dette, og etiske retningslinjer er nå på plass. Vi har ansett dette som et viktig arbeid, både prosessen og selvsagt resultatet. Fremover er det viktig å skape bevissthet og eieforhold til disse.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Enhetens samfunnsoppdrag er å etterforske og iverksette straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, og å bidra til å opprettholde befolkningens tillit til etatenes myndighetsutøvelse. Det er derfor avgjørende at enheten følges opp med tilstrekkelige ressurser for å sikre dette. Det vises i så måte til våre tidligere innspill om styrking av enheten, og innspill til RNB 2023.

At enheten fremstår kompetent er viktig i alle relasjoner, men også for at vi skal kunne tiltrekke oss høyt kvalifisert personell.

Det ligger som nevnt i sakens natur at enhetens ulike avgjørelser svært ofte blir møtt med kritikk, og det skal så lite til før argumenter som har vært ført i pennen tidligere igjen blir aktualisert. Stor sett reises det kritiske merknader om manglende uavhengighet til politiet (kulturelt og faktisk) og at vi henlegger for mange saker. I 2022 kom det et dokument 8 forslag fra Stortinget som igjen brakte disse spørsmål på banen. Det er nok en situasjon vi må leve med, men det er klart at vi må ha oppmerksomhet om dette. God informasjon om enhetens virksomhet er et nøkkelord her. Vi har i skrivende stund pågang fra ulike redaksjoner som vil følge vår etterforskning og dette er anmodninger vi i større grad enn tidligere bør være positiv til.

Den geopolitiske situasjonen vil kunne påvirke Spesialenhetene. Vi så det i høst da Forsvaret bistod politiet på en rekke objekter. Plutselig var det et potensiale for at vi måtte etterforske ulike former for skuddløsning som følge av bistandsoppdraget. Det skjedde heldigvis ikke, men det gir en indikasjon på at også vi kan bli direkte påvirket av verdenssituasjonen.

V.1 Utviklingstrekk og mulighetsrom

Spesialenhetens oppdrag er bredt, og enheten skal forestå en adekvat og grundig behandling av alle typer anmeldelser. Vi har tidligere skrevet at oppdraget gradvis over tid har blitt mer komplisert. Et tydelig utviklingstrekk i så måte at både etterforskning og irettføring av saker stiller nye og mer omfattende krav enn tidligere. Forventningene til kvalitet er store og disse må vi innfri. Vårt pågående kompetansearbeid er et bidrag til dette. Som nevnt under pkt. IV.2.a er det en forventning om at Spesialenheten også følger opp alminnelige forventninger om tilstrekkelig beredskap.

Våre hoved- og ankeforhandlinger har ofte stor oppmerksomhet fordi det er et ekstra søkelys på oss som er «vokternes vokter». De tiltalte, som primært er personell fra politiet og påtalemyndigheten, er også profesjonelle aktører som er vant til å stå i retten. Dette gir sakene en ekstra dimensjon. Et trekk er at våre saker som føres i domstolene ofte blir mer vidløftiggjort enn straffesaker hvor det ikke er representant fra politiet eller påtalemyndigheten som er tiltalt.

Under framtidsutsikter har vi skrevet om den kritikken som kommer mot enheten med ujevne mellomrom. Her har vi selv en mulighet til å bli enda bedre på å informere om vår virksomhet, ikke minst overfor toneangivende kritikere, som ikke alltid har god nok kunnskap om vårt mandat eller virksomhet. Et klart utviklingstrekk er at flere produksjonsselskap ønsker å følge vår etterforskning på ulikt vis. Slike henvendelser må vi prøve å imøtekomme, men spørsmålene reiser ofte både praktiske og rettslige spørsmål. I så måte må det bemerkes at savnet etter dedikerte personer som kan bistå både med rettslige sider ved ulike innsynsspørsmål og med medie- eller informasjonfaglige råd er stort.

I tilknytning til debatten i Stortinget om det ovenfor nevnte dokument 8 forslaget ble det antydnet at våre advokater på verv burde benyttes mer. Dette har vi allerede startet med, nemlig at de benyttes på en slik måte at de blir synlig og fremstår som relevante i vår virksomhet. Vi har skrevet om dette tidligere, men vi er stadig i utvikling for å benytte advokatene på en best mulig måte, blant annet som

aktorer. Vi ønsker også at de arbeider fra de ulike lokasjonene innimellom. Dette gir en merverdi for oss fordi vi får direkte samtale og refleksjoner fra disse som ser sakene med sitt «utenfrablikk».

Om vår uavhengighet må det nevnes én side av vår virksomhet hvor vi reelt sett er avhengig av politiet. Dette gjelder hvordan vi innhenter informasjon, og konkret hvordan vi innhenter ulik dokumentasjon fra politiets straffesakssystem (BL) og det politioperative systemet (PO). For å få disse dokumentene er vi avhengig av at våre kontaktpersoner i politidistriktene gir oss det vi trenger innen rimelig tid. Stort sett får vi det vi trenger nokså raskt, men ordningen har noen prinsipielle uheldige sider som strengt tatt utfordrer vår uavhengighet. Ved dagens ordning er vi helt avhengig av at enkeltpersoner i politiet gir oss det vi skal, men ikke minst at det ikke røpes opplysningene til den person som eventuelt skal etterforskes. Vi opplever også stadig at vi må kontakte politiet i flere omganger fordi det kan være vanskelig å kommunisere godt om hvilke opplysninger vi har behov for i våre saker, eller vi får uriktige dokumenter.

Vi har tatt opp dette tidligere, men det ville bidra til vår faktiske uavhengighet om vi kunne gå direkte inn å hente mer av de opplysningene vi trenger selv. Dagens løsning kan innebære at vi i enkelte tilfeller mottar dokumenter – gjerne personsensitive – som blir en del av våre saksdokumenter og som vi ikke har behov for. Direkte tilgang for enkelte av Spesialenhetens ansatte ville bidra til mer målrettet og effektiv informasjonsinnhenting fra disse to kildene til bruk i våre straffesaker, og det vil i tillegg styrke uavhengigheten. Vår svenske søsterorganisasjon, Särskilda utredningar, fremhever denne muligheten som svært effektivt. De har selvsagt ikke de prinsipielle og praktiske barrierer som vi har fordi de er del av politiet, men de fremhever sterkt hvor effektivt det er at de kan ta ut av politiets systemer det de trenger for sin etterforskning.

Selv om denne problemstillingen ikke tydelig er adressert som et spørsmål om uavhengighet tidligere, er dette et mulighetsrom for å markere et enda tydeligere skille til politiet. At det både er praktiske og rettslige hindringer for slik tilgang for oss er åpenbart, men vi har ikke hatt kapasitet til å jobbe aktivt med disse spørsmålene.

Et annet tydelig utviklingstrekk som må nevnes er læring. Dette gjør seg gjeldende innen de fleste sektorer, og har alltid vært på agendaen for oss. Det er likevel stadig en utfordring å finne egnet systematikk for dette. Også Spesialenheten har et forbedringspotensial her, både internt og hva vi formidler til politidistriktene. Det er viktig at vi arbeider systematisk med informasjon fra straffesakene. En grundig analyse og bearbeiding vil gi bedre grunnlag for erfaringslæring både internt hos oss og i politiet. Dessuten vil slikt arbeid utgjøre en bedre kunnskapskilde for forskning og/eller media. Vi sender som kjent saker til administrativ gjennomgang og skriver om blant annet dette i årsrapporten, men vi skulle gjerne jobbet enda mer aktivt med dette. Forslaget i NOU 2009:12 Et ansvarlig politi, var for øvrig at det burde avsettes egne ressurser til blant annet å arbeide med publikasjoner/temahefter ut over årsrapporten. Slikt arbeid krever selvsagt dedikert personell.

Vi er ellers i gang med et felles memorandum med våre nordiske søsterorganisasjoner. Det foreliggende dokument inneholder blant annet punkter om en mer systematisk utveksling av informasjon, etablering av kontaktpunkter (dette må vi muligens involvere departementet i), sammensetning av arbeidsgrupper og ikke minst mulighet til å hospitere hos hverandre.

Selv om vi har relativt god kontakt med våre kollegaer i Norden vil et enda sterkere nordisk samarbeid gi oss faglige innspill fra andre enn norsk politi og således bidra til både faktisk og kulturell

uavhengighet. Vi kommer tilbake til dette i styringsdialogen, men dette gir oss blant annet mulighet til hospitering og erfaringsutveksling.

Fortsatt er det vårt ønske om vi kunne knyttet oss sterkere til forskningsmiljøer som kan bidra med oppdatert kunnskap innen ulike politisære kunnskapsområder. Kontakt med tilsvarende europeiske enheter vil også være særdeles nyttig på mange plan. Som nevnt har vi relativt god kontakt med våre nordiske søsterorganisasjoner, men en kontakt mot europeiske organisasjoner kunne tilført oss helt ny kunnskap om metodikk og kommunikasjon.

Både intensivt internasjonalt samarbeid og kontakt med forskningsmiljøer vil være bidrag for utvikling av Spesialenheten i flere relasjoner. Det ville styrke vår evne til nytenkning og gi oss kompetanse som samtidig ivaretar vår uavhengighet.

Samlet sett gir ovennevnte en pekepinn på den utvikling som er ønskelig for Spesialenheten. Vi skal være en enhet som søker å holde følge med den samfunnsmessige utviklingen, den faglige utvikling i etterforskning- og påtalesfaget og vi skal utvikle oss på en slik måte at det ivaretar vår legitimitet og uavhengighet.

VI. Årsregnskap

Ledelseskommmentarer til årsregnskap 2022

Virksomhetens formål

Spesialenheten for politisaker er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Enheten er riksdekkende etterforsknings- og påtalemyndighet, og har som oppgave å etterforske saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten.

Spesialenheten for politisaker er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er en uavhengig organisasjon faglig underordnet riksadvokaten som kan gi pålegg til enheten om iverksetting, gjennomføring og stansing av etterforskning. Riksadvokaten behandler også klager over avgjørelser truffet av Spesialenheten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og de krav som er stilt fra eget departement. Regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Spesialenheten fører og rapportere sitt virksomhetsregnskap i henhold til de anbefalte statlige regnkapsstandardene (SRS).

Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Tildeling

Spesialenheten er for budsjettåret 2022 på kap. 460, post 01 tildelt 59,542 millioner kroner. I tillegg har Justis- og beredskapsdepartementet i supplerende tildelingsbrev nr. 1 bekreftet at enheten får overført ubrukt bevilgning på 2,767 millioner kroner fra 2021. I supplerende tildelingsbrev nr. 2. justeres enhetens bevilgning med en reduksjon på 0,091 millioner kroner knyttet til forventet budsjettgevinst for endrede jobbreisevaner som følge av koronapandemien. I supplerende tildelingsbrev nr. 3 tildeles enheten 0,896 millioner kroner for de budsjettmessige virkningene av lønnsoppjøret for 2022. Til sammen har Spesialenheten i 2022 disponibelt 63,114 millioner kroner, se note A.

Forbruk

Forbruk i henhold til SRS pr. 31.12.2022 er 62,667 millioner kroner. Det er bokført 49,226 millioner kroner (79 %) i lønn til ansatte, honorarer til advokater på verv, pensjonskostnader og sosiale kostnader. 13,441 millioner kroner (21 %) gjelder øvrige driftskostnader og avskrivninger. Se note 2, 3, 4 og 5 for nærmere spesifikasjon.

For Spesialenheten, som er en bruttobudsjettert virksomhet, er det forskjeller mellom det periodiserte virksomhetsregnskapet (SRS) og benyttet bevilgning i henhold til rapportering til statsregnskapet. Forskjellene skyldes at det benyttes ulike regnskapsprinsipper i de to regnskapene. Rapportert til statsregnskapet på kap. 460, post 01 pr. 31.12.2022 er 62,668 millioner kroner. Differansen mellom SRS og kontantrapportering forklares med endring i betalbare poster, avskrivninger, avsetninger/avregninger til SPK og merverdiavgift på skyldig leverandørgjeld pr. 31.12.2022. Ved hensyn til dette har Spesialenheten et mindreforbruk på 0,446 millioner kroner i 2022. Se note B.

Årsregnskapet viser et vesentlig lavere forbruk enn budsjettert og sett i forhold til innspillet til revidert nasjonalbudsjett datert 14. februar 2022, da enheten varslet et overforbruk på 4,2 millioner kroner. De største endringene er knyttet til investeringskostnader og driftskostnader på IT samt pensjonskostnader.

Kostnaden for implementering av etterforskningsverktøyet Indicia, som Spesialenheten i flere år har arbeidet med å få ta i bruk, er langt lavere enn først estimert. I første estimat fra Politiets IT-enhet (PIT) var investeringen satt til ca. 1,8 millioner kroner. PIT meddelte høsten 2022 at implementeringen ikke ville ferdigstilles før i 2023 og at vi kun ville bli belastet for ca. 0,75 millioner kroner i 2022. Resterende ca. 0,4 millioner kroner belastes først ved ferdigstilling i 2023. Til sammen er kostnaden til Indicia estimert til ca. 1,15 millioner kroner, dvs. en reduksjon på 0,65 millioner kroner totalt (2022 og 2023). Driftskostnader til bruk av verktøyet, som var budsjettert med 0,6 millioner kroner, løper først fra neste år.

Årets pensjonskostnader var budsjettert etter prognoser fra Statens Pensjonskasse (SPK). Denne prognosen har vært endret gjennom året, og siste prognose fra SPK viste en langt lavere kostnad enn første prognose, da den ble estimert til ca. 6,5 millioner kroner. Årsregnskapet viser en total kostnad på 5,076 millioner kroner, dvs. en reduksjon på 1,4 millioner kroner sett i forhold til første estimat. Det bemerkes at automatiske avsetninger i SAP gjennom året og fakturaer fra SPK ikke samsvarer. Dette skyldes at SPKs premiemodell gjør beregninger ut fra en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel. Total årlig pensjonskostnad har i 2022 vært høyst usikker og svært vanskelig å budsjettere. Se forøvrig note 2.

Husleiekostnader ble lavere enn forventet fordi utvidelsen av lokalene i Oslo ble flere måneder forsinket. Videre er honorarer til advokater på verv noe lavere enn forutsatt.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.2022 4,594 millioner kroner og består av skyldig skattetrekk og avsatt pensjonspremie til SPK. Se oppstilling av artskontorapportering.

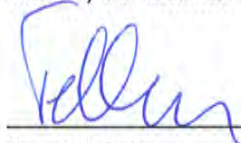
Beslag

Spesialenheten forvalter ikke-statlige midler fra beslag i straffesaker. Midlene inngår ikke i Statens konsernkontoordning, men fremkommer i balansen. Se note 8 og 9.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter virksomhetens årsregnskap. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men revisjonsberetning forventes å foreligge innen 1. mai. Revisjonsberetning for 2021 foreligger uten merknader.

Hamar, 14. februar 2023

Terje Nybøe
sjef

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post).

Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2022

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindretgift
0460	Spesialenheten for politisaker	01	Driftskapittel	A	63 114 000	62 667 709	446 291
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Nettoordning for mva i staten		0	1 421 679	
<i>Sum utgiftsført</i>					<i>63 114 000</i>	<i>64 089 387</i>	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Diverse inntekter	29	Diverse inntekter	6A	0	53 579	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	6A	0	6 083 601	
<i>Sum inntektsført</i>					<i>0</i>	<i>6 137 180</i>	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						<i>57 952 207</i>	
Kapitalkontoer							
60088401	Norges Bank KK /innbetalinger			6A		643 506	
60088402	Norges Bank KK/utbetalinger			6A		-55 994 748	
704285	Endring i mellomværende med statskassen					-2 600 966	
<i>Sum rapportert</i>						<i>0</i>	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					31.12.2022	31.12.2021	Endring
704285	Mellomværende med statskassen				-4 593 616	-1 992 651	-2 600 966

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
460.01	2 767 000	60 347 000	63 114 000

Note B

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindretgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
460.01		446 291		446 291				446 291	3 017 350	446 291

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Spesialenhetens ubrukte bevilgning på kapittel 460, post 01 beløper seg til kr. 446 291. Beløpet er under grensen på fem % av årets bevilgning, slik at ubrukt bevilgning kr 446 291 regnes som mulig overførbart til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2022

	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	0	0
Andre innbetalinger	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	49 123 622	43 499 847
Andre utbetalinger til drift	12 342 737	10 032 189
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	61 466 359	53 532 036
Netto rapporterte driftsutgifter	61 466 359	53 532 036
	ok	
Investerings- og finansinntekter rapportert til		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til		
Utbetaling til investeringer	1 201 350	675 571
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	1 201 350	675 571
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	1 201 350	675 571
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	53 579	49 285
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	6 083 601	5 354 438
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633,	1 421 679	1 189 937
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-4 715 501	-4 213 785
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	57 952 207	49 993 822
Oversikt over mellomværende med statskassen *		
	31.12.2022	31.12.2021
Fordringer på ansatte	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-2 244 159	-1 998 935
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****	-2 356 439	0
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	6 982	6 284
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	0
Sum mellomværende med statskassen	-4 593 616	-1 992 651

* I forbindelse med omleggingen av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022, ble også faktureringen fra SPK lagt om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremie for 6. termin betalingsfrist i desember, mens pensjonspremie for 6. termin i 2022 ble fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgiften etter omleggingen av pensjonspremiemodellen skal fremdeles være lik fakturert pensjonspremie fra SPK. Balansekontanter koblet mot mellomværende med statskassen benyttes for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura fra SPK, selv om disse ikke er betalt i 2022, jf. henholdsvis rundskriv R-118 Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og rundskriv R-8/2022 Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK. Spesialenheten mottok ikke tilleggsfaktura fra SPK.

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Spesialenheten har ikke inntekt fra tilskudd og overføringer.

Kostnader

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK). Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført.

Investeringer i aksjer og andeler

Spesialenheten har ikke investert i aksjer og andeler.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Spesialenheten har ikke varer for salg eller driftsmateriell.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	62 667 107	55 084 882
Inntekt fra tilskudd og overføringer		0	0
Inntekt fra gebyrer		0	0
Salgs- og leieinntekter		0	0
Andre driftsinntekter		0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>		62 667 107	55 084 882
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	49 225 788	44 024 370
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	1 056 405	1 083 401
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0
Andre driftskostnader	5	12 384 914	9 977 111
<i>Sum driftskostnader</i>		62 667 107	55 084 882
Driftsresultat		0	0
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		0	0
Finanskostnader		0	0
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		0	0
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Driftsinntekter krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter			
<i>Gebyrinntekt krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter</i>		0	0
<i>Avregning gebyrinntekt krevd inn på vegne av andre statlige</i>		0	0
<i>Sum driftsinntekter krevd inn på vegne av andre statlige</i>		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre		0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

Balanse

	Note	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	777 059	494 298
Immaterielle eiendeler under utførelse		0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>777 059</i>	<i>494 298</i>
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		0	0
Maskiner og transportmidler		0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 782 563	1 970 682
Anlegg under utførelse		0	0
Infrastruktureiendeler		0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>1 782 563</i>	<i>1 970 682</i>
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum anleggsmidler		2 559 622	2 464 981
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
II Fordringer			
Kundefordringer		0	0
Opptjente, ikke fakurerte inntekter		0	0
Andre fordringer	7	334 717	206 998
<i>Sum fordringer</i>		<i>334 717</i>	<i>206 998</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	8	5	59 378
Kontanter og lignende		0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>5</i>	<i>59 378</i>
Sum omløpsmidler		334 722	266 376
Sum eiendeler drift		2 894 344	2 731 357
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
<i>Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum eiendeler		2 894 344	2 731 357

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2022	31.12.2021
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapital			
Sum virksomhetskapital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	-8 482 300	-5 864 813
Sum avregninger		-8 482 300	-5 864 813
Sum statens kapital		-8 482 300	-5 864 813
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	6B	2 615 514	212 676
Skyldig skattetrekk	6B	2 244 159	1 998 935
Skyldige offentlige avgifter	6B	825 685	808 208
Avsatte feriepenger	6B	3 726 671	3 378 871
Mottatt forskuddsbetaling		0	0
Annen kortsiktig gjeld	9	1 964 615	2 197 480
Sum kortsiktig gjeld		11 376 644	8 596 169
Sum gjeld		11 376 644	8 596 169
Sum statens kapital og gjeld drift		2 894 344	2 731 357
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		2 894 344	2 731 357

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2022	31.12.2021
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	62 667 107	55 084 882
Sum inntekt fra bevilgninger	62 667 107	55 084 882
*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null. for informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.		
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Sum andre driftsinntekter	0	0
Sum driftsinntekter	62 667 107	55 084 882

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	32 944 341	29 000 116
Advokater på verv	1 166 401	2 980 006
Feriepenger	4 079 345	3 492 974
Arbeidsgiveravgift	6 101 079	5 414 451
Pensjonskostnader*	5 075 891	3 531 087
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-537 347	-813 163
Andre ytelser**	396 079	418 897
Sum lønnskostnader	49 225 788	44 024 370
Antall utførte årsverk	43	38
* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2022 16 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2021 benyttet virksomheten en forenklet modell for premiebetaling, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent. Se også omtale av regnskapsføring av pensjoner i regnskapsprinsipper og artskontorrapportering.		
Andre ytelser **		
Kto 5330 Honorarer	0	7 310
Kto 5340 Tolketjenester	0	0
Kto 5900 Gaver til ansatte	78 549	80 244
Kto 5910 Kantinekostnader	48 240	41 989
Kto 5920 Gruppeliv	53 579	49 285
Kto 5930 Yrkesskadeforsikring	13 234	12 490
Kto 5961 Velferdsmidler	18 740	7 602
Kto 5990 Annen personalkostnad	93 097	95 886
Kto 5992 Bedriftshelsetjeneste	90 639	124 092
	396 079	418 897

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 348 024	0	1 348 024
Tilgang i året	490 927	0	490 927
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i	0	0	0
Anskaffelseskost	1 838 951	0	1 838 951
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	853 726	0	853 726
Ordinære avskrivninger i året	208 166	0	208 166
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2022	777 059	0	777 059

Anlegg 1052 Lisenser ny backupløsning
 Anlegg 1054 Lisenser ny sentralbordløsning
 Anlegg 1058 Programvare Indico lyd og bilde
 Anlegg 1061 Oppgradering av AD og Exchange
 Anlegg 1062 Ny VPN løsning med Palo Alto 220
 Anlegg 1064 Ny hjemmeside
 Anlegg 1072 Indicia for SE
 Anlegg 1074 Oppgradering i Public 360

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transport- midler	Driftsløse, re, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	0	8 168 207	0	0	8 168 207
Tilgang i året	0	0	0	660 119	0	0	660 119
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	0	0	0	8 828 327	0	0	8 828 327
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	0	6 197 525	0	0	6 197 525
Ordinære avskrivninger i året	0	0	0	848 238	0	0	848 238
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2022	0	0	0	1 782 563	0	0	1 782 563

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	4 858 080	4 361 147
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	5 340	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	798 807	750 618
Leie maskiner, inventar og lignende	1 126 758	924 877
Mindre utstysanskaffelser	447 429	425 265
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	64 887	29 190
Kjøp av konsulenttjenester*	76 991	241 339
Kjøp av andre fremmede tjenester**	1 435 222	862 485
Reiser og diett	1 639 288	577 066
Øvrige driftskostnader***	1 932 111	1 805 123
Sum andre driftskostnader	12 384 914	9 977 111

	31.12.2022	31.12.2021
Kjøp av konsulenttjenester*		
6710 Konsulenttjenester til utvikling av programvare og IKT løsninger	0	241 339
6722 Konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgiver, design mv.	76 991	0
6730 Andre konsulenttjenester	0	0
	76 991	241 339
Kjøp av fremmede tjenester **		
6750 Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	1 008 001	470 625
6760 Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	47 778	48 376
6780 Kjøp av andre fremmede tjenester	208 953	249 990
6791 Kjøp av tjenester til tolking og oversettelse	130 041	76 788
6792 Kjøp av registertjenester	6 694	1 788
6797 Annen bistand	33 756	14 919
	1 435 222	862 485
Øvrige driftskostnader ***		
6800 Rekvisita	54 855	67 830
6820 Trykksaker	37 855	39 983
6830 Annonser	79 447	320 480
6840 Aviser, tidsskrifter	156 189	152 183
6841 Faglitteratur	13 752	4 522
6842 Særtrykk	23 473	19 555
6860 Møter	68 269	52 698
6870 Kurs og seminarer for egne ansatte	597 708	360 275
6891 Annen kontorkostnad	58 820	43 443
6900 Telefoni og datakommunikasjon	29 527	38 762
6901 Datakommunikasjon	480 188	400 125
6903 Mobiltelefon bruk	72 300	72 339
6940 Porto	95 112	159 258
7000 Drivstoff	39 370	24 646
7020 Vedlikehold kjøretøy	60 466	4 897
7040 Forsikring og årsavgift	14 344	16 803
7090 Annen kostnad transport m.	33 129	22 805
7350 Representasjon	14 358	1 101
7770 Bank og kortgebyr	2 842	2 151
7772 Øreavrunding	-1	0
7790 Annen kostnad	112	1 269
	1 932 111	1 805 123

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel					
	Immaterielle eiendeler	fast eiendom	Tomter, bygninger og annen eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler
Varighet inntil 1 år					128 018	128 018
Varighet 1-5 år		3 593 950				3 593 950
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	3 593 950		0	128 018	0 3 721 968

Note 6A Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2022	31.12.2021	
Avregnet med statskassen i balansen	-8 482 300	-5 864 813	-2 617 487

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

Konsernkontoer i Norges Bank

Konsernkonto utbetaling	-55 994 748
Konsernkonto innbetaling	643 506
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	<i>-55 351 242</i>

Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)

- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0

Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen

+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	62 667 107
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-6 137 180
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	1 438 802

Andre avstemmingsposter

Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	0

Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto

2 617 487

Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen

0

Sum endring i avregnet med statskassen *

2 617 487

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

**Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2022	31.12.2022	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværend e med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	777 059		777 059
Varige driftsmidler	1 782 563		1 782 563
<i>Sum</i>	<i>2 559 622</i>	<i>0</i>	<i>2 559 622</i>
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	0	0	0
Opp tjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	334 717	0	334 717
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5	0	5
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til stater	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>334 722</i>	<i>0</i>	<i>334 722</i>
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-2 615 514	0	-2 615 514
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-2 244 159	-2 364 547	120 388
Skyldige offentlige avgifter	-825 685	0	-825 685
Avsatte feriepenger	-3 726 671	0	-3 726 671
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-1 964 615	-2 229 069	264 455
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>-11 376 644</i>	<i>-4 593 616</i>	<i>-6 783 028</i>
Sum	-8 482 300	-4 593 616	-3 888 684

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 7 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Andre forskuddsbetalte kostnader	286 106	53 365
Andre fordringer (NAV refusjoner)	48 610	153 632
Sum andre kortsiktige fordringer	334 717	206 998

Note 8 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2022	31.12.2021
Øvrige bankkontoer (beslag i straffesaker, utenfor statens konsernkontoordning)	5	59 378
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	5	59 378

Note 9 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2022	31.12.2021
Skyldig lønn	-6 982	-6 284
Annen gjeld til ansatte	1 670 719	1 872 828
Påløpte kostnader	300 873	271 559
Annen kortsiktig gjeld (beslag i straffesak)	5	59 378
Sum annen kortsiktig gjeld	1 964 615	2 197 480